

GEMEENTE BORSELE

LOCATIE- ONDERZOEK HAVEN- en INDUSTRIE- TERREIN

SLOE

MINISTERIE VAN VOLKSHUJVESTING,
RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER

RADIOACTIEF AFVAL
LOFRA
commissie lokatiekeuze opslagfaciliteit radioactief afval

LOCATIEGEBONDEN
MILIEU-EFFECT RAPPORT

commissie voor de milieu-effectrapportage
TOETSINGSADVIES
OVER HET LOCATIEGEBONDEN MILIEU-EFFECTRAPPORT
VERWERKING EN OPSLAG VAN RADIO-ACTIEF AFVAL

HAVENSCHAP VLISSINGEN

COVRA

IDHV

Technisch Adviesbureau voor de Vereniging
van Nederlandse Gemeenten

Aan het College van Burgemeester en
Wethouders van de Gemeente Borsele

28 april, 1988

Onderwerp: Plaatsbepaling COVRA

Hierbij bied ik u, overeenkomstig uw opdracht van 8 maart 1988, het rapport aan van de Werkgroep Plaatsbepaling COVRA.

De Werkgroep heeft een achttal locaties op het Borselse gedeelte van het Haven- en Industrierrein Sloe onderzocht op de mogelijkheid aldaar het COVRA-complex voor opslag en verwerking van radioactief afval te vestigen, als alternatief voor de voorgenomen plaats op het PZEM-terrein nabij de Europaweg-Oost en de Ossenweg.

De Werkgroep is daarbij in grootst mogelijke meerderheid tot de conclusie gekomen dat het gebied, gelegen tussen de Kaloothaven en de Europaweg-Oost, even geschikt, zo niet beter is voor de vestiging van het COVRA-complex dan de voorgenomen locatie. De overige locaties worden als minder gunstig beoordeeld. Dit oordeel is tot stand gekomen na een zorgvuldige afweging op grond van 9 criteria, waarvan de belangrijkste zijn het bestemmingsaspect, de gevaarstelling vanuit de omgeving en het belevingsaspect door de omwonende bevolking.

In de afrondingsfase van het onderzoek ontving de Werkgroep van het Havenschap Vlissingen een brief met de mededeling dat het gebied tussen de Kaloothaven en de Europaweg-Oost niet geheel vrij meer is voor uitgifte, maar dat niettemin een terrein van ca. 27 hectare aan COVRA kan worden aangeboden. De brief van het Havenschap vertoont enkele onduidelijkheden en ook de daarin toegezegde tekening heeft ons tot op heden niet bereikt. Het enige dat de Werkgroep hieruit thans kan concluderen, is dat - in het verlengde van de conclusies van de Werkgroep - ook het Havenschap mogelijkheden ziet op de gevonden locatie tussen de Kaloothaven en de Europaweg-Oost. Voor de volledige tekst van de brief verwijs ik u naar bijlage 3 van dit rapport.

De Werkgroep is van mening dat met dit rapport aan uw opdracht is voldaan.

H.F. Tijdens,
Voorzitter Werkgroep Plaatsbepaling
COVRA.

ONDERZOEK

naar een andere locatie voor de COVRA-opslagfaciliteit voor radio-actief afval op het binnen de gemeente Borsele gelegen gedeelte van het Haven- en Industrieterrein Sloe,

uitgevoerd door de Werkgroep Plaatsbepaling COVRA in opdracht van het College van Burgemeester en Wethouders van Borsele.

Rapport d.d. 28 april 1988

Rapporteur: dr. R.J.J. van Heijningen
DHV, Technisch Adviesbureau voor
de Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Amersfoort

INHOUD

BLZ.

1. INLEIDING EN ACHTERGROND	3
2. OPDRACHT AAN DE WERKGROEP	5
2.1. Taakstelling	
2.2. Samenstelling	
2.3. Bevoegdheden	6
3. DE LOCATIES	7
4. SELECTIEPROCES	9
4.1. Criteria	
4.2. Locaties	
5. CONCLUSIES	13

BIJLAGEN

1. Motie van de Raad van de gemeente Borsele van 1 maart 1988
2. Samenvatting van de besprekingen met belanghebbende groeperingen en bedrijven
3. Brief van het Havenschap Vlissingen van 21 april 1988
4. Kaart

1. INLEIDING EN ACHTERGROND

Op 24 september 1985 heeft de Raad van de gemeente Borsele met 12 tegen 5 stemmen uitgesproken "dat het Borselse gedeelte van het Sloegebied aanvaardbaar is als locatie voor de opslag en verwerking van radioactief afval". Tevens werd de bereidheid uitgesproken om, indien het Borselse gedeelte van het Sloegebied aangewezen wordt als locatie voor de opslag en verwerking van het radioactief afval, het bestemmingsplan "Haven- en Industrieterrein Sloe 1982" aan te passen conform het voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders van 17 september 1985.

Deze uitspraak was voor de commissie "Lokatiekeuze Opslagfaciliteit Radioactief Afval" (LOFRA) van overwegende invloed om een lichte voorkeur uit te spreken voor de locatie Sloegebied met als enig alternatief de locatie Moerdijk (Advies d.d. 8 oktober 1985).

Inmiddels had de N.V. PZEM bij brief van 23 september 1985 de commissie LOFRA gewezen op de mogelijkheid om op het bestaande PZEM-terrein een gedeelte vrij te maken voor het opslag- en verwerkingsbedrijf van radioactief afval (hierna te noemen: locatie Borssele). In verband met de datum van het uitbrengen van haar eindadvies was het de commissie LOFRA niet mogelijk dit alternatief uitvoerig in haar overwegingen te betrekken. Zij heeft de brief van de PZEM slechts in de aandacht van de Minister van VROM aanbevolen.

De Minister van VROM heeft in april 1986 besloten dat de locatiekeuze aan de Centrale Organisatie Voor Radioactief Afval N.V. (COVRA) kon worden overgelaten, omdat ten aanzien van de planologische en milieuhygiënische aspecten op voorhand geen belangrijke verschillpunten tussen de locaties Sloegebied, Moerdijk en Borssele konden worden aangegeven. Daarbij werd het voorbehoud gemaakt dat definitieve beslissingen pas genomen kunnen worden wanneer de vergunningaanvragen en het milieu-effectrapport (MER) zijn beoordeeld.

In juni 1986 is COVRA tot de conclusie gekomen dat de locatie Borssele - het terrein dat de N.V. PZEM heeft aangeboden - de voorkeur verdient.

In oktober 1987 heeft COVRA de vergunningaanvragen en het locatiegebonden milieu-effect rapport ingediend bij het bevoegd gezag, waarna de wettelijk vastgelegde inspraakprocedure in werking is getreden met openbare zittingen op 10 december 1987. De commissie voor de milieu-effectrapportage heeft op 29 januari 1988 een toetsingsadvies uitgebracht over het locatiegebonden MER. Uit dit advies komt naar voren "dat het MER op zichzelf bruikbare en toegankelijke informatie verschaft, die de basis biedt voor een afrondend besluit over het al dan niet realiseren van deze faciliteit op de voorgestelde locatie" maar dat enige kritische opmerkingen moeten worden geplaatst. In dit verband merkt de commissie ondermeer op dat in het MER drie locaties zijn onderzocht, waarvan de selectie "niet tot stand is gekomen mede op basis van een milieu-effectrapportage" en voorts "dat helaas onvoldoende duidelijk is geworden hoe de meest betrokken groeperingen thans oordelen over de COVRA-plannen en welke gevoelens en reacties daaromtrent zich in de toekomst waarschijnlijk zullen ontwikkelen."

In verband met de door de gemeente Borsele te verlenen bouwvergunning voor het COVRA-bedrijf en de daarmee samenhangende verplaatsing van 4 hoogspanningsmasten, is tevens een wijziging van het vigerende bestemmingsplan noodzakelijk. Mede met het oog hierop heeft het College van Burgemeester en Wethouders een informatiebijeenkomst georganiseerd op 24 februari 1988. In de daarop volgende Raadsvergadering van 1 maart 1988 is een motie aanvaard, waarin het College van Burgemeester en Wethouders wordt opgedragen "een onderzoek te laten instellen naar een andere lokatie op het in de gemeente Borsele gelegen terrein, begrepen in het bestemmingsplan Haven- en Industrieterrein Sloe". Dit onderzoek moet worden uitgevoerd door een werkgroep, bestaande uit gemeentelijke, provinciale en rijksdeskundigen en dient binnen twee maanden te worden voltooid.

Indien geen gelijkwaardige of betere locatie zou worden gevonden, zal de procedure worden voortgezet en gericht blijven op de locatie Borssele. De volledige tekst van de motie is weergegeven in bijlage 1.

2. OPDRACHT AAN DE WERKGROEP

In vervolg op de motie van de Raad van de gemeente Borsele van 1 maart 1988, heeft het College van Burgemeester en Wethouders op 8 maart 1988 de taakstelling, de samenstelling en de bevoegdheden van de werkgroep nader gepreciseerd:

2.1. Taakstelling

De werkgroep dient te onderzoeken of er een andere locatie op Borsels grondgebied is te vinden voor het COVRA-complex die gelijkwaardig is of beter dan de locatie Borssele, het terrein dat de N.V. PZEM heeft aangeboden. Daarbij dienen de volgende beoordelingscriteria te worden gehanteerd:

- het terrein moet een aaneengesloten oppervlakte van ca. 30 ha hebben en toegankelijk zijn voor zwaar transport;
- de gevaarzetting vanuit het COVRA-bedrijf moet in beschouwing worden genomen;
- rekening moet worden gehouden met de omvang en de mening van de omwonende bevolking, waarbij de kernen Nieuwdorp, Borssele en 's-Heerenhoek richtinggevend zijn qua aantal;
- rekening moet worden gehouden met de gevaarzetting vanuit de omliggende bedrijven op het COVRA-bedrijf;
- rekening moet worden gehouden met toekomstige industriële ontwikkeling, met name opties van bedrijven;
- de verschillen in overstromingsrisico moeten in beschouwing worden genomen;
- rekening moet worden gehouden met de verwerfbaarheid in relatie tot eigendom en bestemming;
- andere door de werkgroep als belangrijk aan te merken punten van vergelijking met het PZEM-terrein.

Met betrekking tot dit laatste criterium heeft de werkgroep in zijn eerste vergadering de volgende aandachtspunten toegevoegd:

- rekening moet worden gehouden met verschillen in de ruimtelijke orderingsprocedures, zoals wijziging van het bestemmingsplan, en met de ontsluitingsmogelijkheden van het terrein;
- lozingsmogelijkheden van afvalwater op stromend water.

Aan de hand van zijn bevindingen gedurende de oriëntatiefase van het onderzoek, is de werkgroep tot een zekere rangorde gekomen ten aanzien van het gewicht van de bovenstaande criteria en de invulling daarvan. Hierop wordt in hoofdstuk 4.1. teruggekomen.

2.2. Samenstelling

Als leden van de werkgroep zijn benoemd:

- Wethouder H.F. Tijdens (namens het College van B & W van de gemeente Borsele, voorzitter)
- Ir. R.M.Th. Adriaansens (namens G.S. van Zeeland)
- Drs. A. Cornelissen (namens de Minister van VROM)
- H.R. Flipse (namens de gemeente Borsele)

- Ir. P.J. de Munk (namens de Kernfysisch Adviseur van de Arbeidsinspectie, Ministerie van SoZaWe)
 - Ing. J. de Voogd (namens de gemeente Borsele)
- Daarnaast verleent de heer drs. A. Drijgers de werkgroep ambtelijke begeleiding vanuit de Provinciale Planologische Dienst van Zeeland.

Het secretariaat en de rapportage worden verzorgd door dr. R.J.J. van Heijningen (DHV, Technisch Adviesbureau voor de Vereniging van Nederlandse Gemeenten)

2.3. Bevoegdheden

Aan de leden van de werkgroep zijn de volgende bevoegdheden verleend:

- het horen en raadplegen van deskundigen en belanghebbenden;
- het uitvoeren van de taak als individuele en zelfstandige deelnemer in de werkgroep;
- het naar goed dunken plannen en uitvoeren van de werkzaamheden, mits vóór 1 mei 1988 de eindrapportage wordt uitgebracht aan het College van Burgemeester en Wethouders;
- het tussentijds rapporteren aan het College van Burgemeester en Wethouders (vertrouwelijk);
- het als werkgroep openbaar maken van de eindconclusies.

Gelet op het karakter van de motie van 1 maart 1988 en de korte termijn waarbinnen het onderzoek moet zijn afgerond, heeft de werkgroep in zijn eerste vergadering een tijdsplan aanvaard waarin veel ruimte is gereserveerd voor het horen van belanghebbenden en voor het raadplegen van deskundigen. In dit verband zijn de volgende groeperingen en bedrijven uitgenodigd en gehoord:

- Havenschap Vlissingen
- COVRA N.V.
- N.V. PZEM
- Dorpsraad Borssele
- Zeeuwse landbouworganisaties ZLM, CBTB en NCB
- TOTAL Raffinaderij Nederland N.V.
- Heerema Havenbedrijf B.V.

In bijlage 2 zijn de conclusies van de besprekingen met bovenstaande groeperingen en bedrijven samengevat.

3. DE LOCATIES

Uit een door het Havenschap Vlissingen overlegde situatietekening (zie kaart) blijkt dat op het Borselse gedeelte van het Haven- en Industrie-terrein Sloe 8 terreinen te koop zijn waarop het COVRA-bedrijf qua oppervlaktebehoefte zou kunnen passen. De terreinen grenzen paarsgewijs aan elkaar, waardoor de mogelijkheid aanwezig is het COVRA-complex ook op andere wijze binnen het gearceerde gebied te situeren. Voor de aanduiding van de locaties is aangesloten bij de nummering die het Havenschap eerder heeft gehanteerd ten behoeve van het onderzoek van de commissie LOFRA, waarbij de terreinen nu verder onderscheiden worden in een A- en een B-gedeelte.

Het resterende gebied is in handen van enkele bedrijven, waarvan de voornaamste zijn: TOTAL Raffinaderij Nederland, V.M.Z., Eurogas, Heerema Havenbedrijf, PZEM, Hoechst Holland en Ovet. De laatste terreinen moeten, met uitzondering van het filterkoekendepot van Hoechst (aan de Belgiëweg), als niet-verwerfbaar worden beschouwd.

In het onderzoek zijn de volgende locaties in beschouwing genomen:

- Locaties 4A en B

Deze terreinen zijn ten dele bouwrijp en op hoogte + 5 m NAP.

De huidige waterkering loopt dwars door het gebied.

De bestaande Bijleveldhaven wordt momenteel verder uitgebreid, maar de Westhofhaven is nog niet gerealiseerd.

- Locaties 6A en B

Deze terreinen liggen ten oosten van de waterkering (zogenaamde binnendijkse gebieden). Alleen het oostelijk deel is al bouwrijp en op hoogte + 3 m NAP. Aangrenzend aan het westelijk deel is een havenuitbreiding gepland.

- Locaties 7A en B

Het gehele gebied is binnendijks gelegen, al vrijwel geheel bouwrijp en op hoogte + 3 m NAP. Tot 1 januari 1991 heeft TOTAL Raffinaderij Nederland dit gebied in optie. TOTAL is gerechtigd vóór genoemde datum te kopen tegen een reductieprijs van het Havenschap en weer door te verkopen.

- Locaties 8A en B

Deze terreinen zijn buitendijks gelegen, vrijwel geheel bouwrijp en op hoogte + 5 m NAP. De filterkoeken die op het Hoechst-terrein aan de Belgiëweg liggen opgeslagen, zullen binnenkort opgewerkt gaan worden, waarna ook dit terrein binnen een termijn van ca. 5 jaar verwerfbaar is.

- Locatie 9

Dit is het door de PZEM aangeboden terrein (locatie Borssele) dat als referentie dient in het onderhavige onderzoek. Voor de vestiging van het COVRA-complex zal de Borsselsedijk gedeeltelijk verlegd moeten worden, evenals het tracé van de 380 kV-hoogspanningsleidingen, dat momenteel het gebied doorsnijdt. Het terrein is op hoogte + 1 m NAP.

Over de grondtechnische eigenschappen van de diverse locaties kan pas na sonderen uitsluitend worden gegeven, maar de verwachting is dat bij bebouwing altijd zal moeten worden geheid.

Alle locaties kunnen worden voorzien van een goede wegontsluiting.

4. SELECTIEPROCES

4.1. Criteria

Bij de taakstelling van de werkgroep zijn diverse criteria en aandachtspunten genoemd voor de beoordeling van de geschiktheid van een potentiële locatie.

Na het horen van de meest belanghebbende groeperingen en bedrijven heeft de werkgroep de criteria geherformuleerd en gegroepeerd waarbij uiteindelijk 9 criteria zijn onderscheiden.

Gerangschikt naar de mate van belangrijkheid komen als meest belangrijke criteria naar voren:

- het bestemmingsaspect, waarmee de vraag bedoeld wordt of aan een bepaalde locatie al dan niet een andere industriële bestemming is gegeven, tot uiting komend in een bestemmingsdoel of optie voor een bedrijf; ook de potentiële restricties voor omliggende bedrijven op hun eigen terrein spelen hierbij een rol;
- de gevaarstelling vanuit andere bedrijven op het COVRA-complex, waarbij vooral de afstand tot brand- en explosiegevaarlijke objecten een rol speelt;
- de beleving van het COVRA-bedrijf door de omwonenden, waarbij vooral de afstand en afschermingsmogelijkheid naar de dorpskernen toe van belang zijn.

Als tweede groep criteria werd genoemd:

- de gevoelsmatige waardering van een bepaalde locatie door de leden van de werkgroep zelf;
- de gevaarstelling vanuit het COVRA-bedrijf op de omgeving, zowel in de normale als in de ongevalssituatie;
- de gevaarstelling door overstromingsrisico, waarbij de binnen- of buitendijkse ligging een rol speelt, alsmede de technische mogelijkheden dit risico in te dammen.

Als minst belangrijke criteria werden geoordeeld:

- de terreineigenschappen, waaronder verstaan worden de vorm van het grondoppervlak, de mate van bouwrijpheid, de toegankelijkheid voor zwaar transport en de aanwezigheid van obstakels, zoals leidingen;
- de mogelijkheid om een locatie visueel af te schermen naar de omwonenden toe;
- de lozingsmogelijkheid van afvalwater op stromend water, waarmee in feite de afstand tot de Westerschelde wordt bedoeld.

Deze groep is als minst belangrijk gekwalificeerd omdat de problematiek ten aanzien van deze criteria voor iedere locatie relatief gemakkelijk kan worden opgelost met technische middelen.

4.2. Locaties

Aan de hand van de in hoofdstuk 4.1 genoemde criteria zijn alle potentiële in aanmerking komende locaties in detail beoordeeld. Daarbij zijn diverse selectiemethoden toegepast, zowel door de leden afzonderlijk als door de werkgroep als geheel in een algemene discussie.

Met de eerder bereikte conclusies over de rangorde in de criteria leidde het beoordelingsproces tot een relatieve waardering van de diverse locaties in vergelijking met locatie 9, de tot op dit moment voorgenomen locatie op het PZEM-terrein. In het onderstaande wordt eerst locatie 9 besproken en daarna de waardering van de alternatieve locaties:

- Locatie 9

Dit terrein is voorbestemd voor industriële nutsvoorzieningen, mede met betrekking tot kernenergie. De karakteristieken zijn uitvoerig beschreven in het locatie-gebonden MER. De bezwaren van de omwonenden richten zich vooral op de nabijheid van het dorp Borssele en het ontbreken van elke vorm van visuele afscherming. De landbouworganisaties hebben bezwaar tegen deze locatie in verband met schade door psychologische factoren bij de verkoop van hun producten, alsmede vanwege het verloren gaan van goede landbouwgrond door de verplaatsing van het hoogspanningsleidingtracé en de eventueel aan te leggen groengordels.

- Locatie 4A

Deze locatie wordt als minder geschikt beoordeeld vanwege het als zeer belangrijk gekenmerkte bestemmingsaspect. Langs de Bijleveldhaven is immers een actieve ontwikkeling in de distributiesector gaande van bedrijven waarvoor de havenfunctie essentieel is. Anderzijds is het gebied gunstig gelegen uit het oogpunt van gevaarzetting vanuit omliggende bedrijven en is een goede afscherming naar de omwonenden al gerealiseerd door de bestaande groengordel en de ringdijken. Hoewel de afstand tot Nieuwdorp vergelijkbaar is met die van locatie 9 tot het dorp Borssele, acht de werkgroep locatie 4A in totaliteit toch iets minder gunstig dan locatie 9.

- Locatie 4B

Ook op deze locatie is een industriële ontwikkeling gepland die havengebonden is. In samenhang met een eventuele Westhofhaven is het gebied door het Havenschap gereserveerd voor verdere uitgifte aan havenbedrijven. Het gebied ligt ten noorden van de stortplaats van VMZ en is wellicht gedeeltelijk bestemd voor de uitbreiding van het stort, maar VMZ heeft daarop geen optie. De afstand tot Eurogas en tot Nieuwdorp is, ondanks adequate afscherming, dusdanig gering dat het gebied uiteindelijk duidelijk minder geschikt wordt beoordeeld dan locatie 9.

- Locatie 6A

Deze locatie - het terrein in het Sloegebied dat mede in beschouwing is genomen als alternatief bij het locatie-gebonden MER - wordt ten aanzien van de meeste criteria als gelijkwaardig aan locatie 9 beschouwd. Uit het oogpunt van gevaarzetting (Eurogas en railtransport van vloeibare gassen) en vanwege de nabijheid van Nieuwdorp is dit gebied echter ongunstiger. In totaliteit wordt deze locatie daarom als minder geschikt beoordeeld dan locatie 9.

- Locatie 6B

Dit terrein heeft voor het Havenschap een "natte" bestemming en grenst aan een potentiële havenuitbreiding. Uit het oogpunt van gevaarzetting naar COVRA toe is het terrein minder geschikt vanwege de nabijheid van Eurogas en - zij het in mindere mate - van Total Raffinaderij Nederland, maar de afstand tot omwonenden is groter. Alles tezamen wordt deze locatie minder geschikt geacht dan locatie 9.

Aangezien de locaties 6A en 6B over een grote lengte aan elkaar grenzen, is het COVRA-complex ook op een andere wijze te situeren binnen het totale gebied 6A en 6B. Daarbij is een gunstiger ligging ten opzichte van potentiële gevaarbronnen bereikbaar. Niettemin oordeelt de werkgroep in totaliteit de locatie 9 toch beter dan enige locatie binnen het gehele gebied 6A en 6B.

- Locatie 7A

Met uitzondering van het belevingsaspect door de omwonenden scoort dit terrein op vrijwel alle criteria lager dan locatie 9. De werkgroep acht daarom deze locatie duidelijk minder geschikt dan locatie 9.

- Locatie 7B

De waardering voor dit gebied wijkt weinig af van die voor locatie 7A. De werkgroep acht daarom ook deze locatie duidelijk minder geschikt dan locatie 9.

- Locaties 8A en 8B

De aan de havens gelegen gebieden zijn door het Havenschap in principe gereserveerd voor "natte" activiteiten, zoals overslag van massa-goed. Voor dit gebied hebben zich twee gegadigden gemeld, maar het Havenschap heeft nog geen opties verleend. Heerema Havenbedrijf heeft interesse voor uitbreiding met een terrein grenzend aan de Kaloothaven, maar niet voor uitbreidingen naar het achterland. PZEM, daarentegen, heeft momenteel plannen in voorbereiding voor een aanzienlijke uitbreiding van het kolenvermogen waarvoor zowel de locaties 8A als 8B benodigd zouden zijn. Voor de strook die direct aan de Belgiëweg grenst, gelden restricties in verband met de gevaarzetting vanuit TOTAL Raffinaderij Nederland.

Naar de mening van de werkgroep is het totale gebied groot genoeg om eventuele uitbreidingen van Heerema en PZEM te kunnen realiseren en voorts nog voldoende ruimte over te houden voor het COVRA-complex. Deze mening is gebaseerd op de overweging dat - ingeval een aanzienlijke uitbreiding van kolenvermogen bij PZEM zou worden goedgekeurd - de vrijwaring van het onbebouwde gedeelte van het huidige PZEM-terrein voor de uitbreiding van kernenergie ongetwijfeld zal worden opgeheven, waardoor ook daar veel ruimte beschikbaar komt. Niettemin scoort het gebied SA/SB bij de werkgroep lager dan locatie 9 op het criterium bestemming. Op de meeste andere criteria worden deze locaties gelijkwaardig aan of gunstiger dan locatie 9 beoordeeld, met name ten aanzien van het belevingsaspect door de omwonenden.

Uiteindelijk is de werkgroep van oordeel dat de locaties SA en SB - met uitzondering van de strook die direct aan de Belgiëweg grenst - gelijkwaardig, zo niet beter zijn dan locatie 9. Gegeven deze beperking is één lid van de werkgroep echter van mening dat de vestiging van COVRA op het terrein SA/SB alleen dan een gelijkwaardig alternatief is, indien kan worden aangetoond dat de ontwikkelingspotenties van dit deel van het Sloegebied ten aanzien van de energievoorziening, in dit stadium niet onevenredig worden belemmerd.

5. CONCLUSIES

Bij het gevolgde beoordelingsproces is gebleken dat - ondanks soms individuele verschillen in waardering ten aanzien van bepaalde criteria - de werkgroep als geheel tot vrijwel eensluidende conclusies is gekomen. Dit geldt zonder meer voor de locaties 4B, 6A, 7A en 7B welke bij alle beoordelingsmethoden unaniem als minder geschikt werden beoordeeld in vergelijking met locatie 9. Ook de locaties 4A en 6B zijn uiteindelijk afgevallen, maar de verschillen met locatie 9 zijn kleiner gebleken. De locaties 8A en 8B scoren gelijkwaardig aan, zo niet beter dan locatie 9. Geconcludeerd moet daarom worden dat de werkgroep in grootst mogelijke meerderheid een voorkeur heeft voor de locaties 8A en 8B boven locatie 9 en dat de overige locaties daarbij achter blijven.

Indien bovendien rekening wordt gehouden met het feit dat de voorkeurslocaties 8A en 8B aan elkaar grenzen, waardoor nog keuzevrijheid overblijft om het COVRA-complex over beide locaties uit te strekken, moet de slotconclusie luiden dat het COVRA-complex even goed of zelfs beter binnen de locaties 8A/B op het Haven- en Industrierrein Sloe kan worden gesitueerd dan op de momenteel voorgenomen locatie 9 op het PZEM-terrein.

GEMEENTE BORSELE

De raad der gemeente Borsele,

in zijn vergadering van 1 maart 1988 bijeen,

kennis genomen hebbende van:

- a. het toetsingsadvies dd. 29 januari 1988 over het lokatie-gebonden milieu-effekt-rapport (M.E.R.) inzake de opslag en verwerking van radioactief afval op het Haven- en Industrieterrein Sloe (nabij de Europaweg Oost en de Ossenweg te Borssele, zoals nader aangeduid in het voorbereidingsbesluit ex art. 21 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, vastgesteld bij raadsbesluit van 20 oktober 1987), welk toetsingsadvies konform de toezegging van Burgemeester en Wethouders in de raadsvergadering van 20 oktober 1987 in zijn vergadering van heden bespreekbaar is gesteld;
- b. de op 24 februari j.l. door Burgemeester en Wethouders in het dorp Borssele gehouden informatie-bijeenkomst en de daar tijdens de afgelopen weken gehouden enquêtes, waaruit kan worden gekonkludeerd, dat bezwaren met name bij de plaatselijke bevolking zijn ontstaan tegen de betreffende lokatie;

gelet op de in zijn vergadering van heden ter zake gevoerde discussies;

spreekt als zijn mening uit:

- I. dat betekenis moet worden toegekend aan het oordeel van voormelde toetsingskommissie, dat het lokatie-gebonden M.E.R. voldoende bruikbare milieu-informatie biedt voor het nemen van een afrondend besluit over het al dan niet realiseren van een bedrijf (COVRA) voor opslag en verwerking van radioactief afval op de aangewezen lokatie;
- II. dat in planologisch opzicht de aangewezen lokatie, na de gehouden lokatie-ongebonden en gebonden M.E.R.'s en gelet op de beslissing van de Kroon omtrent de onherroepelijke goedkeuring van het onderhavige bestemmingsplan, weliswaar aanvaardbaar is, doch dat serieus rekening moet worden gehouden met de gevoelens en meningen, zoals die recentelijk door de bewoners van het dorp Borssele en zijn directe omgeving zijn geuit;

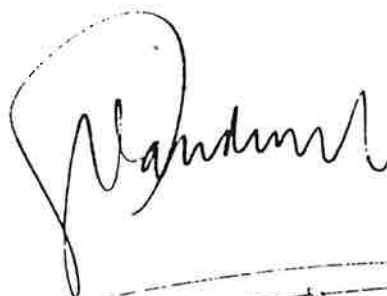
draagt Burgemeester en Wethouders op:

1. gedurende maximaal twee maanden, te rekenen vanaf heden, door een werkgroep, bestaande uit gemeentelijke-, provinciale- en rijksdeskundigen, een onderzoek te laten instellen naar een andere lokatie op het in de gemeente Borsele gelegen terrein, begrepen in het bestemmingsplan Haven- en Industrieterrein Sloe;
2. indien het resultaat van dat onderzoek zou leiden tot een aanvaardbare alternatieve lokatie en voor zover het de gemeentelijke bevoegdheden ter zake betreft, zo spoedig mogelijk de planologische procedures tot oprichting van bedoeld COVRA-bedrijf op deze lokatie in gang te zetten;
3. indien dat onderzoek geen aanvaardbaar alternatief biedt, het resultaat van dat onderzoek onverwijld mede te delen aan de raad (bijv. in een commissie);
4. daarna over te gaan tot afwikkeling van de lopende planologische procedure, gericht op de thans in discussie zijnde lokatie;

5. een exemplaar van deze motie te zenden aan: het provinciaal bestuur van Zeeland, de Ministers van VROM en van andere betrokken departementen, de Toetsingskommissie M.E.R., de COVRA n.v., de dorpsraad van Borssele, de samenwerkende landbouworganisaties, afdelingen rond Borssele en het Havenschap Vlissingen-Oost;

en gaat over tot de orde van de dag.

Heinkenszand, 1 maart 1988.
De raad voornoemd,

✓ , voorzitter

, sekretaris.

BIJLAGE 2

Besprekingen met belanghebbende groeperingen en bedrijven

1. HAVENSCHAP VLISSINGEN.

Namens het Havenschap Vlissingen wijst de heer J. van Konijnenburg op de kaart de lokaties aan op het haven- en industrie-terrein, die in principe verwerfbaar zijn voor de vestiging van het COVRA-bedrijf, onder voorbehoud van toestemming van de Raad van Bestuur van het Havenschap. De lokaties die alle een aaneengesloten oppervlakte van ca. 30 ha. hebben, zijn ingetekend op de bijgesloten plattegrond (gearceerde gebieden). Dezelfde lokaties zijn eerder aan de orde geweest bij het onderzoek van de commissie LOFRA. De nummering is identiek aan die t.b.v. de commissie LOFRA, zij het dat de terreinen 4,6,7 en 8 nu onderscheiden worden in een A- en een B-gedeelte.

- Algemene opmerkingen t.a.v. de lokaties:

Hoewel alle aangegeven terreinen in principe beschikbaar zijn, heeft het Havenschap als eigen criterium dat de COVRA-vestiging de primaire havenfuncties van het gebied zo min mogelijk in de weg mag staan, d.w.z. dat de terreinen die direct aan de havens liggen zoveel mogelijk behouden moeten blijven voor "natte" activiteiten.

- Specifieke opmerkingen per lokatie:

- * Lokaties 4A en 4B: beide potentiëel havengebied; het terrein is ten dele bouwrijp en op hoogte + 5 m NAP. Het stuk ten noorden van de stortplaats van VMZ (ca. 24 ha.) is wellicht gedeeltelijk bestemd voor uitbreiding van het stort, maar VMZ heeft daarop geen optie.
- * Lokaties 6A en 6B: alleen het oostelijk deel is al bouwrijp en op hoogte + 3 m NAP; het westelijk deel is geschikt voor "natte" bestemmingen.
- * Lokaties 7A en 7B: de opties van TOTAL op deze terreinen zijn inmiddels afgekocht en na 1991 zonder financiële restricties door het Havenschap verkoopbaar. Het terrein is al vrijwel geheel bouwrijp en op hoogte + 3 m NAP.
- * Lokaties 8A en 8B: dit terrein is geheel bouwrijp en op hoogte + 5 m NAP. Het depot van Hoechst in de zuid-oosthoek is op een termijn van ca. 5 jaar wellicht ook verwerfbaar, omdat Hoechst inmiddels geen filterkoeken meer hoeft te deponeren. De filterkoeken die op het Hoechst-terrein liggen opgeslagen, zullen binnenkort opgewerkt gaan worden. De strook die direct grenst aan de Kaloothaven is voorbestemd voor de overslag van massa-goed.

- * De lokaties 6A, 6B, 7A en 7B zijn zogenaamde binnendijkse lokaties (+ 3 m NAP), terwijl de lokaties 8A en 8B buitendijks zijn gelegen (+ 5 m NAP).

- Overige opmerkingen:

- * Over de ondergrond is slechts na sonderen uitsluitel te geven; heien zal altijd nodig zijn.
- * Langs de noordzijde van de Van Cittershaven bestaan plannen voor een communicatie-straalverbinding.

2. COVRA N.V.

Namens COVRA licht de heer dr. ir. J. Vrijen de vestigingscriteria toe:

- Oppervlak:

Afhankelijk van de breedte-lengte-verhouding is ongeveer 30 ha. nodig. Naarmate het terrein meer de rechthoekige vorm benadert, kan met minder oppervlak worden volstaan. Als minimum-breedte wordt 200 m genoemd. Ideale maten zijn: 400 à 450 m bij 700 m.

- Risico's bij ongevalsituaties:

- * Geen restricties van de kant van COVRA.
- * T.a.v. vloeibare gassen op andere lokaties zullen globaal grenswaardelijnen gelden tot een afstand van ca. 500 m. (Zie TNO-studie "LPG-integraal").

- Risico's bij normale omstandigheden:

- * Lokaties 4A, 4B en 6A liggen dichterbij Nieuwdorp dan de overige lokaties.
- * De afstand naar Vlissingen is niet significant qua gevaarstelling.

- Conclusies van COVRA zelf:

- * Geen der lokaties is op voorhand onaanvaardbaar.
- * Lokaties 6A, 6B, 7A en 7B lijken onderling vergelijkbaar.
- * COVRA acht ook de lokaties 4A, 4B, 8A, 8B en 9 onderling vergelijkbaar en geeft hieraan qua gevaarstelling de voorkeur boven de groep lokaties 6A, 6B, 7A en 7B.
- * Lokatie 8B geeft waarschijnlijk de kleinste extra stralingsdosis naar de bevolking.
- * Welk alternatief ook gekozen zou worden, de vergunningenprocedures dienen opnieuw te worden doorlopen; gerekend moet worden op een vertraging van minimaal 1 jaar.

3. N.V. PZEM

Namens PZEM zijn aanwezig de heren A.M. Kannekens en ing. H. Janssen. Onderwerp van gesprek zijn de voornemens van PZEM op de lokaties 8A en 8B en op het huidige PZEM-terrein.

- Voornemens t.a.v. uitbreiding kolenvermogen:
3 à 4 eenheden van 600 MW zijn gepland op het haven- en industriegebied op de lokaties 8A en 8B. Van de 3 eenheden in het huidige Elektriciteitsplan worden er namelijk 2 geclaimd door PZEM. Men heeft nog geen optie genomen op de terreinen 8A en 8B, vanwege de nauwe relatie tussen de financiële transacties voor de terreinen op locatie 8A/8B en voor terrein 9.
Ten aanzien van de lokaties 8A en 8B rekent men er bij PZEM vast op dat zij als eerste gegadigden zullen worden beschouwd door het Havenschap Vlissingen voor de aankoop van de grond.
- Kernenergie:
De westzijde van het bestaande PZEM-terrein moet gevrijwaard blijven voor eventuele uitbreiding van het kernvermogen. Zolang de Minister van EZ deze vrijwaring niet opheft, mag dit terrein niet gebruikt worden voor kolencentrales.
- Combinatie van kolencentrales en COVRA-vestiging op de lokaties 8A en 8B:
Hoewel dit beperkingen inhoudt voor PZEM, is combinatie niet op voorhand uitgesloten. De mogelijkheden zullen op korte termijn worden onderzocht en aan de Werkgroep Plaatsbepaling COVRA worden medegedeeld.
De heer Kannekens zegt toe dat een tekening zal worden overlegd vóór 25 maart 1988, waarop zowel het geplande kolenvermogen als het COVRA-bedrijf zijn geprojecteerd op de locaties 8A en 8B.

4. DORPSRAAD BORSSELE

De delegatie van de Dorpsraad, bestaande uit de heren J. Barendse, J. Peene en F.P. de Rave, vat de gevoelens van de bevolking als volgt samen:

- Een COVRA-vestiging versterkt het negatieve beeld over het dorp Borssele, met repercussies voor zowel de huur- als de koopsector. Men vreest dat Borssele op den duur een soort nationaal monument tegen kernenergie gaat worden, waardoor het dorp als leefgemeenschap moet worden afgeschreven.
- De huidige keuze voor de COVRA-vestiging (lokatie 9) is onaanvaardbaar, ook indien er een bos als afschermingszone zou verschijnen.

- Als COVRA toch in de gemeente Borsele moet worden gevestigd, dan is een lokatie op het haven- en industrieterrein Sloe binnen de ringdijk niet op voorhand onaanvaardbaar.

- Essentieel voor de aanvaardbaarheid is een goede visuele afscherming naar de gebieden buiten het industrieterrein, met name naar de omliggende dorpskernen Borssele, 's-Heerenhoek en Nieuwdorp. Om deze reden wordt aan de lokaties de volgende rangorde gegeven:
8A, 8B, 6A, 6B, 4A: weinig onderscheid, alle acceptabel,
7B (en 7A) : duidelijk minder vanwege het zicht,
4B : te dicht op Nieuwdorp,
9 : onaanvaardbaar.

- De beste bestemming voor lokatie 9 is volgens de Dorpsraad: bos of landbouwgebied. Men heeft vooral behoefte aan een voldoende grote groengordel om het gevoel van "oprukkende industrie" te verminderen. De nu geplande stroken rond Borssele (ca. 10 ha.) worden te klein geacht.
Van de zijde van de gemeente Borsele wordt opgemerkt dat het niet mogelijk is de industriële bestemming van lokatie 9 te veranderen en dat rekening moet worden gehouden met industriële bedrijvigheid (nutsvoorzieningen) waaraan slechts weinig beperkingen kunnen worden opgelegd. Uiteraard zal wel aan alle milieu-eisen moeten worden voldaan.

5. ZEEUWSE LANDBOUWORGANISATIES.

De delegatie, bestaande uit de heren C.A.J. Rops, C. van Liere en M. van 't Westeinde, onderstreept dat de ZLM, CBTB en NCB op dezelfde lijn zitten ten aanzien van de voorgenomen COVRA-vestiging en dat hun standpunt overeen komt met het formele bezwaarschrift van het Landbouwschap tegen de vestiging van COVRA op lokatie 9.
Ter toelichting van dit standpunt wordt het volgende opgemerkt:

- De landbouw wil COVRA het liefst buiten de gemeente Borsele (en buiten Zeeland) gevestigd zien, vanwege de directe en de indirecte schade voor hun bedrijfsvoering: de marktgerichte ontwikkeling van het gebied ondervindt grote risico's door elke ongunstige beïnvloeding van buitenaf.

- Als COVRA toch in de gemeente Borsele moet worden gevestigd, dan niet op goede landbouwgrond; bovendien dienen dan goede schaderegelingen te worden uitgewerkt, waarin niet alleen rekening wordt gehouden met de direct aantoonbare schade door radioactieve besmetting, maar ook met de schade ten gevolge van psychologische factoren.

- Vestiging van COVRA op het haven- en industrieterrein Sloe is niet op voorhand onaanvaardbaar, mits er goede bescherming naar de omliggende landbouwgronden wordt gerealiseerd (goede waterafvoer i.v.m. lozingen), voldoende afstand in acht wordt genomen tot de woonkernen en voor een visuele afscherming kan worden gezorgd. Om die redenen wordt de volgende rangorde aan de lokaties gegeven:

8A, 8B : beste lokaties

Overige lokaties

op industrieterrein: minder gewenst vanwege geringere afstand tot landbouwgebieden en dorpskernen.

Lokatie 9 : duidelijk minder wenselijk dan alle andere lokaties, omdat dan tevens geschikte landbouwgrond moet verdwijnen vanwege het verplaatsen van hoogspanningsmasten

- Alternatieve industriële bestemmingen voor lokatie 9 zijn voor de landbouw niet bezwaarlijk, ook als dit een vliegasoepslog zou zijn. Men vertrouwt erop dat de milieuhygiënische vergunnings-eisen voldoende bescherming zullen garanderen.
- Ten aanzien van een afschermende groengordel rondom het haven- en industrieterrein Sloe wordt opgemerkt, dat men deze bij voorkeur in het gebied zelf zou zien.

6. TOTAL RAFFINADERIJ NEDERLAND N.V.

Namens TOTAL Raffinaderij Nederland NV is aanwezig Ir. R.C. Weytingh, directeur. Onder voorbehoud van instemming door de Raad van Commissarissen spreekt de heer Weytingh de verwachting uit dat TOTAL de grond waarop zij tot 1991 optie hebben (lokaties 7A en 7B) niet zelf willen kopen, ook niet indien COVRA zich als koper aanmeldt. Indien ten gevolge van de COVRA-vestiging extra eisen gesteld zouden worden aan TOTAL voor uitbreidingen op eigen terrein, is het denkbaar dat TOTAL uit zelfbescherming toch een deel van het optiegebied koopt.

Opmerkingen naar aanleiding van toekomstplannen van TOTAL:

- Voor de komende jaren is geen belangrijke uitbreiding te verwachten, maar op langere termijn kan geen uitspraak worden gedaan.
- Als TOTAL gaat uitbreiden ligt het in de lijn van de verwachtingen dat, aansluitend aan de bestaane blokken, gelijksoortige installaties zullen komen (benzine- en nafta-opslagtanks, extra fakkels: richting lokatie 9; hydrocrackers, waterstoffabriek en LPG-opslag: richting 7A/B)

- TOTAL heeft op zich geen bezwaar tegen COVRA als buur: de kans op grote ongevallen bij COVRA taxeert men als laag. Uit beïnvloedingsoogpunt acht TOTAL de locaties 4A, 4B en 8B voor COVRA heel geschikt en ziet men evenmin problemen bij de lokaties 6A en 6B. De locaties 8A, 7B en 7A worden het minst geschikt geacht (in die volgorde). Een geschikt alternatief binnen het gebied 8A/8B zou zijn: een locatie waarbij de strook die direct aan het TOTAL-terrein grenst, wordt uitgezonderd.

7. HEEREMA HAVENBEDRIJF B.V.

Namens Heerema Havenbedrijf BV is aanwezig de heer E.W. Damen, General Manager. Ter illustratie van de plannen van Heerema wordt een situatietekening overlegd, waarin al enkele uitbreidingen zijn ingetekend:

- Een nieuwe fabriekshal aan de Kaloothaven. Het benodigde gebied wordt in de eindfase ca 12 ha groot getaxeerd. De beslissing hierover wordt nog dit jaar verwacht en hangt nauw samen met de eventuele opdracht voor de constructie van een nieuwe hoogwaterkering.
- Eventuele latere uitbreidingen, hoewel op dit moment niet voorzien, zullen altijd aan diep water moeten grenzen.
- Het van het Havenschap gehuurde opslagterrein (105 bij 120 m) voor materialen, kan zonder bezwaar van de zijde van Heerema verruild worden met een terrein dat in het verlengde van het huidige bedrijfsterrein ligt (richting Hoechst); PZEM heeft misschien voorkeur voor de huidige lokatie omdat zij dan koelwater kunnen innemen op de kop van de Van Cittershaven.
- De voorkeur van Heerema voor verdere uitbreidingen betreft hetzelfde gebied als ook door PZEM wordt gewenst, maar noch Heerema, noch PZEM hebben van het Havenschap al opties gekregen.
- Heerema heeft geen problemen met een vestiging van COVRA in de buurt. De locaties 8A en 7B achten zij geschikt. Een nieuwe weg naar terrein 8A zou men toejuichen omdat dan ook hun opslagterrein beter bereikbaar zou worden.

havenschap vlissingen

secretariaat: Provinciale Griffie
van Zeeland,
Sint Pieterstraat 42,
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

telefoon: (1180) 31011

de voorzitter van de Commissie
Alternatief voor de vestiging
van COVRA
t.a.v. wethouder Tijdens

onderwerp: indeling terreinen
ten oosten van Kaloothaven

Geachte voorzitter,

Naar aanleiding van het onderzoek dat uw commissie uitvoert naar een mogelijk alternatief voor de vestiging van COVRA, delen wij u mee dat het Havenschap Vlissingen niet geheel vrij meer is in de indeling en uitgifte van de terreinen ten oosten van de Kaloothaven. Inmiddels heeft de PZEM een definitieve aanvraag gedaan voor koop en optie van terrein voor de vestiging van kolencentrales of kolenvergassings-installaties (z.g. STEG-eenheid). Tevens moet rekening worden gehouden met toekomstige uitbreiding van het bedrijf Heerema.

In de aanvankelijke opzet zou met deze plannen het gehele gebied in beslag worden genomen. Vandaag is bekend geworden dat de PZEM bereid is een deel van haar projecten (proeffabriek kolenvergassing) achterwege te laten.

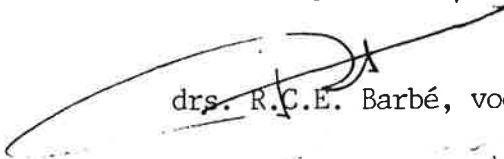
Daardoor is het toch mogelijk voor ons aan COVRA een lokatie aan te bieden van circa 27 hectare, zij het dat daarbij de keuze van vorm of afmetingen niet vrijblijvend is.

Wij merken op dat bij deze oppervlakte is inbegrepen het terrein dat nu eigendom is van Hoechst en dat gebruikt wordt voor de tijdelijke opslag van afvalprodukten. Overleg met Hoechst om dit terrein voor de COVRA beschikbaar te krijgen is inmiddels gestart.

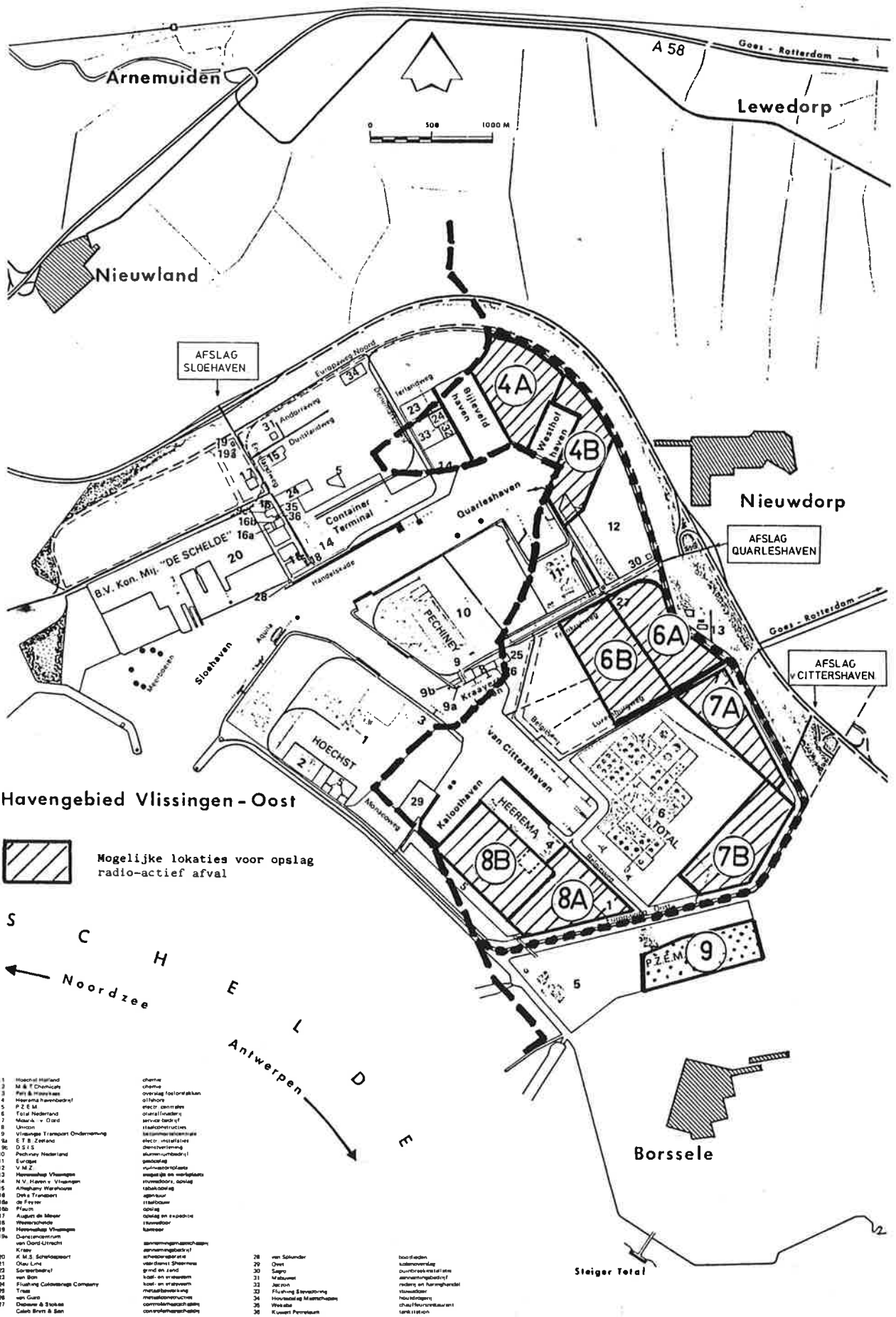
Wij zijn graag beschikbaar voor nader overleg.

De bij deze aanbieding behorende tekening zullen wij u in de loop van volgende week doen toekomen.

Hoogachtend,
Havenschap Vlissingen

drs. R.C.E. Barbé, voorzitter

drs. F.J. Burger, secretaris

Havengebied Vlissingen - Oost

Mogelijke lokaties voor opslag radio-actief afval

1	Hoechst	chemie	28	van Solander	houtafval
2	M & T Chemicals	overig	29	Overl	sluikemiddelen
3	Pha & Huisman	overig	30	Sagro	duimrekensluis
4	Heerema havenbedrijf	o/fabriek	31	Maboum	afvalmateriaal
5	P. Z. E. M.	elect. installaties	32	de Ron	afvalmateriaal
6	Total Nederland	o/fabriek	33	Fluwing Sijpevoering	resten en hergebruikt
7	Maurik v. Dord	service bedrijf	34	Fluwing Sijpevoering	sluikemiddelen
8	Unicon	installaties	35	Weelste	chloorfluorverbindingen
9	Vlissinge Transport Onderneming	installaties	36	Kuwent Petroleum	chloorfluorverbindingen
10a	E. T. B. Zeeland	chemie			
10b	D. S. I. S.	chemie			
10c	Pechiney Nederland	overig			
11	Eurigel	overig			
12	V. M. Z.	overig			
13	Havenbedrijf Vlissingen	overig			
14	N.V. Haven v. Vlissingen	overig			
15	Alphamy Warehouse	overig			
16	Dela Transport	overig			
16a	de Feyer	overig			
16b	Fluich	overig			
17	Ausart de Meijer	overig			
18	Wemerschelde	overig			
19	Havenbedrijf Vlissingen	overig			
19a	Dans onafhankelijk van Dordrecht	overig			
20	K. M. S. Schepvaart	overig			
21	Deur Linc	overig			
22	Sonverbedrijf	overig			
23	van Sloth	overig			
24	Fluwing Coldstorage Company	overig			
25	Triss	overig			
26	van Gooij	overig			
27	Debaas & Slobbe	overig			
	Cals Brin & Ben	overig			